

T.C.
UYU MAZLIK MAHKEMES

ESAS NO : 2021/11
KARAR NO : 2021/214
KARAR TR : 05/04/2021

ÖZET: İller Bankası A.Ş. Erzurum Bölge Müdürlüğü'nde büro personeli olarak görev yapan davacının Banka ile ilişkisinin kesilmesi ile leminin iptali, Bankaya ödendiği belirtilen 4.279,12 TL'nin ve çeşitli haklarının iadesi istemleriyle açılan davanın, ADL YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Y.S.
Vekilleri : Av. U.Y.- Av. F.Ö.
Davalı : İller Bankası A.Ş.
Vekili : Av. N.K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 19 yılı aşkın süredir İller Bankası A.Ş. Erzurum Bölge Müdürlüğü'nde büro personeli olarak görev yapmakta iken İller Bankası'na olan borcu nedeniyle aleyhine başlatılan icra takibinde verdiği ödeme taahhüdünü ihlalden ötürü 3 aya kadar tazyik hapsi ile cezalandırılmasına karar verildiği ve ceza infaz kurumuna konulduğu, bu süreçte yıllık izinlerini kullandığı, sonrasında ücretsiz izin ve mazeret izni talep etmesine rağmen bu taleplerinin gerekçesiz olarak redd edildiği, İller Bankası A.Ş. Erzurum Bölge Müdürlüğü'nün yazısı ile İller Bankası İnsan Kaynakları Yönetmeliği'nin "Çekilme" başlıklı 103. maddesi gereğince 23/03/2020 tarihi itibarı ile Banka ile ilişkisinin kesildiğinin bildirildiği, Bölge Müdürlüğü önce istenilmesi üzerine maaş ve ikramiyesinden toplam 4.279,12 TL'yi Bankanın hesabına yatırdığı, iade talebinin Bölge Müdürlüğü'nün 28/04/2020 tarihli yazısı ile redd edildiği, yasal haklarının ihlal edildiğinden bahisle ilişkisinin kesilmesine dair lemin iptaline ve yürütülmesinin durdurulmasına, müvekkilinden iade alınan para miktarının geri ödenmesine, Banka mevzuatında öngörülen sosyal hak ve yardımlardan yararlandırılmasına, 14/04/2020 tarihinden sonraki maaşlarının ve ikramiye alacaklarının tamamının müvekkiline iadesine, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesi istemleriyle idari yargı yerinde dava açtığı anlaşılmıştır.

II. UYU MAZLI A L K N BA VURU SÜREC

A. dari Yargıda

2. Erzurum 2. dare Mahkemesinin 17/09/2020 tarihli ve E.2020/551, K.2020/655 sayılı kararıyla; davada adli yargının görevli oldu undan bahisle, *davanın görev yönünden reddine* karar verilmi , bu kararın *kesinle ti i* anla ılmı tır. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... Anayasa'nın 128'inci maddesi uyarınca Devlet, kamu iktisadî te ebbüsleri ve di er kamu tüzel ki ilikleri, genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü buldukları aslı ve sürekli görevlerini, memurlar ve di er kamu görevlileri eliyle yerine getirmelidir.

dare hukuku ilkelerinden hareketle, kamu görevlilerinin kamu görevlerine ili kin atama, ilerleme, terfi, disiplin cezaları, göreve son verme gibi idarî i lemlerine kar ı açacakları davalarda görevli yargı yeri idarî yargı kolu olmakla birlikte, kamu görevlisi olmayan ki ilerinin aynı nitelikteki ihtilâfları idarî yargının görev alanına girmemektedir.

233 sayılı KHK'nin 58'inci maddesinde yer verilen istisna düzenlemesi kapsamında lbank A. . kamu iktisadî te ebbüsü kapsamından çıkarılmı tır. Ayrıca 6107 sayılı Kanun'un 1'inci maddesi hükmü uyarınca özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel ki ili i haiz, anonim irket statüsünde bir banka olarak kurulmu tur. Buradan hareketle, her ne kadar 6107 sayılı Kanun'un 1'inci maddesiyle lbank A. .'nin Bayındırlık ve skân Bakanlı ının ilgili kurulu u oldu u düzenlenmi se de, özel hukuk hükümlerine ve 5411 sayılı Bankacılık Kanunu hükümlerine göre bankacılık esaslarına göre kuruldu u ve bu kapsamda görev yaptı ı sonucuna varılmaktadır.

Yukarıda yer verilen 6107 sayılı Kanun'un 11'inci maddesi hükmü uyarınca, banka hizmetlerinin gerektirdi i görevler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve di er kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eliyle yürütülmektedir. Buradan hareketle, lbank A. .'ye özgü bir personel rejimi benimsenmek suretiyle, lbank A. .'de görev yapanların 657 sayılı Kanun'a ve di er kanunlara tabi olmayan sözleşmeli personel statüsünde buldukları, bu hâliyle kamu görevlisi olmadıkları sonucuna varılmaktadır.

Dava konusu uyu mazlık bakımından, lbank A. .'de sözleşmeli personel olarak görev yapan davacının ilgili mevzuat uyarınca çekilmesine karar verilmesine dair kararın iptali istemiyle dava açılmı olup; yukarıda yapılan açıklamalar **uyarınca** lbank A. .'nin 5411 sayılı Bankacılık Kanunu esaslarına göre hareket eden özel hukuk tüzel ki ili i haiz bir kurum olması, 6107 sayılı Kanun uyarınca lbank A. . personelinin kamu görevlisi olmaması hususları bir arada de erlendirildi inde, dava konusu lbank A. . tarafından alınan karara dair uyu mazlı ın adli yargı mahkemelerinde görüm ve çözümü gerekti i sonucuna varılmaktadır.

Nitekim, benzer bir konuya ili kin Uyu mazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 15/02/2016 tarih ve E:2016/27, K:2016/63 sayılı, 22/10/2018 tarih ve E:2018/555, K:2018/654 sayılı kararları da bu yöndedir.

Açıklanan nedenlerle; 2577 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesi ile 15'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca *davanın görev yönünden reddine ...*"

3. Davacı, benzeri yöndeki taleple bu kez adli yargı yerinde dava açmı tır.

B. Adli Yargıda

4. Erzurum 2. Mahkemesinin 23/11/2020 tarihli ve E.2020/388, K.2020/309 sayılı kararıyla; davada idari yargının görevli oldu undan bahisle, *davanın dava artı yoklu undan reddine* karar verilmi , bu kararın *kesinle ti i* anla ılmı tır. Kararın ilgili kısmı öyledir:

"... 4759 sayılı Kanun ile banka olarak kurulan 'ller Bankası' Türk Ticaret Yasası çerçevesinde 6107 sayılı Yasa ile anonim irket statüsüne kavu turulmu tur. Yasal düzenleme yapılırken bankaya yeni bir statü kazandırılmış ayrıca çalı an personel yönünde de farklı statüler olu turulmu tur. 6107 sayılı Yasada açıkça belirtildi i üzere banka hizmetinin gerektirdi i görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve di er kanunların sözle meli personel hükümlerine tabi olmayan, sözle meli personel eli ile yürütülece i denilmek sureti ile de yeni bir statü getirilmi tir. Farklı statülerin olu turulmu olması, çalı anların i çi oldu unu göstermez. Getirilen bu statü, çalı anlar yönünde i çi veya memur olarak de erlendirmek mümkün de ildir. Mülga ller Bankası 'nın kurulu una dair 4759 sayılı Yasada mevcut personel durumunun kadrolu sözle me ile çalı maya devam etmeleri, çalı anlar yönünden kamu personel statüsünü ortadan kaldırmayaca ı açıktır.

5521 sayılı Mahkemeleri Yasasında, i mahkemelerinin hangi tür davalara bakaca ı açıkça düzenlenmi tir. Yasa ile belirlenen görev sınırlarının dı na çıkılması mümkün de ildir. Yukarıda da belirtildi i üzere, davalı i yerinde çalı an personel yönünden getirilen yeni statünün i hukuku kapsamında i çi olarak de erlendirilmesi mümkün de ildir.

Davacının hizmet sözle mesinin incelenmesinde, 10. maddede ile 'sözle me dönemi içinde ya da sözle me süresi sonunda, ller Bankası Anonim irketi nisan Kaynakları Yönetmeli inde belirlenen ili i i sona erdiren sebeplerin gerçekleşmesi halleri dı nda, personelin sözle mesine son verilemeyece inin' düzenlendi i görülmü tür.

ller Bankası Anonim irketi nisan Kaynakları Ba kanlı ının 21/3/2020 tarih 12489 sayılı yazısı incelenmesinde, 'Çekilme' ba lıklı 103. maddesi gere ince davacının banka ile ili i inin kesildi i görülmü tür.

1/2/1983 tarih ve 17946 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ller Bankası Disiplin Yönetmeli inin 20/7 maddesi: 'Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve memurluktan çıkarma cezalarına kar ı idari yargı yoluna ba vurulabilir',

4/1/2013 tarih ve 28518 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren ller Bankası Anonim irketi nisan Kaynakları Yönetmeli i'nin 89 ncu maddesi: 'Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve ücretten kesme cezalarına kar ı Disiplin Kuruluna, yıllık ücret artı ndan yararlandırılmama cezasına kar ı Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edilebilir. ten çıkarma cezalarına kar ı do rudan idari yargı yoluna ba vurulabilir'

hükümlerini içermektedir.

6107 sayılı Kanunla kurulmu olan ller Bankası A. .'nin, ilgili kanunda yer alan düzenlemeler nazara alındı nda darenin bütünlü ü içinde yer aldı ı görülmektedir. Davaya konu i lemin dayana ı olan yönetmelik, yukarıda bahsedildi i üzere darenin bütünlü ü içinde yer alan davalı tarafından yürürlü e konulmu olup, banka personeli ile ilgilidir. Söz konusu Yönetmelik hükümleri uyarınca, i çi statüsünde bulunmayan, kanunla ayrı bir kamu personeli statüsü verilen davacı hakkında düzenlenen i leme ili kin davada i hukuku hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadı ı, dava konusu i leme dayanak yönetmelik hükümlerinde idari yargı yolunun öngörüldü ü, bu nedenlerle dava konusu uyu mazlı in çözümünde Mahkememizin görevli olmadı ı, idari yargı yerlerinin görevli oldu u kanaatine varıldı ndan, a a idaki hüküm kurulmu tur.

T.C. Uyu mazlık Mahkemesi Hukuk Bölümüünün benzer bir konuya ili kin verdi i 2017 / 294 E.-2017 / 329 K. 08.05.2017 tarihli kararı da bu yöndedir..."

5. Davacı vekili tarafından olumsuz görev uyu mazlı ının giderilmesi istemiyle Uyu mazlık Mahkemesine gönderilmek üzere Erzurum 2. Mahkemesine sunulan dilekçeyle Uyu mazlık Mahkemesine ba vurulması talep edilmi tir.

III. LG L HUKUK

A. Mevzuat

6. Anayasa'nın 128. maddesi öyledir:

"Devletin, kamu iktisadi teebbüsleri ve di er kamu tüzelki ilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdi i asli ve sürekli görevler, memurlar ve di er kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve di er kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve di er özlük i leri kanunla düzenlenir. (Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ili kin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yeti tirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir."

7. 6107 sayılı İller Bankası Anonim İrketi Hakkında Kanun'un 1. maddesi öyledir:

"(1) Bu Kanun ile düzenlenen hususlar dı nda, özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel ki ili e sahip, anonim İrket statüsünde 'İller Bankası Anonim İrketi' unvanıyla bir kalkınma ve yatırım bankası kurulmu tur. Bankanın kısaltılmı unvanı 'LBANK'tır ve merkezi Ankara'dadır. Bankanın ilgili oldu u Bakanlık, Bayındırlık ve skân Bakanlı ıdır."

8. 6107 sayılı Kanun'un 11. maddesi öyledir:

"(1) Banka hizmetlerinin gerektirdi i görevler, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve di er kanunların sözleşme li personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşme li personel eli ile yürütülür.

(2) Banka personelinin hizmete alınması, nitelikleri, atanma, ilerleme, yükselme, görevden alınma ekilleri, görev ve yetkileri, disiplin esasları, yükümlülükleri, unvan ve sayıları Devlet Personel Ba kanlı ının görüşü ü üzerine Yönetim Kurulu kararı ile yürürlü e konulan yönetmelik ile düzenlenir."

9. 6107 sayılı Kanun'un 12. maddesi öyledir:

"(1) Yönetim Kurulu üyelerine, her yıl Yüksek Planlama Kurulunca belirlenen miktarı a mayacak ekilde ve Genel Kurul tarafından belirlenen miktarda aylık ücret ve di er ödemeler yapılabilir.

(2) Banka personelinin aylık ücret, ikramiye ve di er mali ve sosyal hakları ile sözleşme esasları, Genel Müdürün teklifi ve Yönetim Kurulunun kararı ile belirlenir. Ancak, aylık ücret, her türlü sosyal yardım, zam, tazminat, ödenek veya di er adlar altında yapılan bütün ödemelerin aylık ortalaması, Yüksek Planlama Kurulunca Banka için tespit edilecek üst sınırı a amaz.

(3) Bankada sözleşme li personel olarak istihdam edilecekler, 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Yönetim Kurulu üyeli i görevi, 5510 sayılı Kanuna göre sosyal sigorta veya genel sa lık sigortası yönünden sigortalı olmayı gerektirmez. Yönetim Kurulu Ba kanı ve üyelerine birinci fıkra uyarınca yapılacak ödemeler sigorta primine esas kazanca dâhil edilmez.

(4) Bankada sözleşme li statüde çalı an personele, 657 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında istihdam edilenlere ili kin esas ve usuller çerçevesinde i sonu tazminatı ödenir."

10. 01/02/1983 tarihli ve 17946 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İller Bankası Disiplin Yönetmeli i'nin 20. maddesinin yedinci fıkrası öyledir:

"Aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve memurluktan çıkarma cezalarına kar ı idari yargı yoluna ba vurulabilir."

11. 5/3/2021 tarihli ve 31414 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlü e giren İller Bankası Anonim İrketi İnsan Kaynakları Yönetmeli i’nin 89. maddesi öyledir:

"(1) Disiplin amirleri tarafından verilen uyarma, kınama ve ücretten kesme cezalarına kar ı Disiplin Kuruluna, yıllık ücret art ından yararlandırılmama cezasına kar ı Yüksek Disiplin Kuruluna itiraz edilebilir. İten çıkarma cezalarına kar ı do rudan idari yargı yoluna ba vurulabilir."

B. Yargı Kararları

12. 6107 sayılı Kanun'un 11. maddesinin iptali istemiyle Danı tay 12. Dairesince yapılan itiraz ba vurusu üzerine Anayasa Mahkemesi 18/10/2012 tarihli ve E.2012/29, K.2012/155 sayılı kararında u gerekçelerle anılan kuralı Anayasa'ya aykırı görmemi ve iptal istemini reddetmi tir:

"...

Anayasa'nun 123. maddesinin birinci fıkrasında 'dare, kurulu ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.' hükmü yer almaktadır. Bu maddede yer verilen idarenin kanunili i ilkesi, idarenin ve organlarının görev ve yetkilerinin hiçbir duraksamaya yer vermeyecek ekilde, açık bir biçimde kanunla düzenlenmesini gerekli kılar.

Anayasa'nun 128. maddesinde ise Devlet'in, kamu iktisadi te ebbüsleri ve di er kamu tüzelki ilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdi i asli ve sürekli görevlerinin memurlar ve di er kamu görevlileri eliyle yürütülece i, bu kapsama giren personelin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülüklerinin de kanunla düzenlenece i öngörölmü tür. Anayasa'nın 128. maddesi anlamında bir kamu hizmetinden söz edilebilmesi için, söz konusu hizmetin Devlet, kamu iktisadi te ebbüsleri ve di er kamu tüzel ki ilerinin yürütmekle yükümlü oldu u kamu hizmeti olması, bu kamu hizmetinin 'genel idare esasları'na göre yürütölmesi ile görevin 'asli ve sürekli' nitelikte olması arttır.

6107 sayılı Kanunla yeniden yapılandırılan, hukuki statüsü ve personel yapısı de i tirilen İller Bankasında, banka hizmetlerinin gerektirdi i görevlerin, 657 sayılı Kanun'a ve di er kanunların sözle meli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözle meli personel eli ile yürütülece i kurala ba lanarak farklı bir istihdam politikası benimsenmi tir.

6107 sayılı Kanun'dan önceki süreçte banka faaliyetlerine ili kin i lemler 657 sayılı Kanun'a tabi olarak istihdam edilen memurlar ve sözle meli personel ile 4857 sayılı Kanunu kapsamında görev yapan i çiler eliyle gerçekte tirilmekteyken, itiraz konusu kural ile İller Bankasının personel rejiminin yeniden düzenlendi i anla ılmaktadır.

İller Bankası, 233 sayılı Kamu ktisadi Te ebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 58. maddesiyle getirilen 'istisna' hükmü ile anılan KHK'nin kapsamı d ında bırakılmı tir. Banka, Kurulu Kanunu'nun 1. maddesinde de belirtildi i üzere özel hukuk hükümlerine tabi, tüzel ki ili i haiz, anonim İrket statüsünde bir kalkınma ve yatırım bankasıdır.

Kanun koyucunun, 6107 sayılı Kanun ile İller Bankası'nın tüm i ve i lemlerinde özel hukuk hükümlerine tabi olarak, olanakları ölçüsünde yerel yönetimlerin her türlü kredi ihtiyaçlarını kar ılayan ve bankacılık i lemlerine aracılık eden, bunlar için projeler üreten, danı manlık hizmeti veren ve anonim İrket eklinde yapılanan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na göre örgütlenen, ça da bankacılık esaslarına göre faaliyet gösteren ve görev alanlarında uzmanla mı bir kalkınma ve yatırım bankasına dönü mesini amaçladı ı görölmektedir.

5411 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar, özel hukuk hükümleri çerçevesinde, bankacılık sektörü ve ekonomik kurallara uygun biçimde verimlilik ve rekabet esaslarına göre çalı ması gereken kurulu lar oldu undan, personel rejiminin de bu esaslara uygun olması do aldır.

Ça da bankacılı ın ve uluslararası rekabetin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasının çalı malarını etkin, verimli, özerk bir yapıda sürdürülebilmesi, belirlenecek personel rejimine de ba lı olacaktır. Bu do rultuda İller Bankası, 6107 sayılı Kanun dı nda Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel i letmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttü ünden, özel hukuk hükümlerine ba lı tutulan bu bankanın hizmeti Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamaz ve personeli de aynı madde kapsamında memur ya da di er kamu görevlisi olarak de erlendirilemez.

Buna göre, özel hukuk hükümlerine tabi anonim irket statüsüne geçirilerek ekonominin gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılan İller Bankasında personel statüsünün de i tirilmesi ve bu do rultuda Banka personelinin, 657 sayılı Kanun ve di er kanunların sözleşmeli personel çalı tırılması hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli statüde istihdam edilmesi hususu yasa koyucunun takdirindedir.

İller Bankasının özel hukuk hükümlerine tabi anonim irket statüsünde olması ve personelinin de Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında yer almaması dikkate alındı ında, itiraz konusu kuralda Anayasa'ya aykırı bir yön bulunmamaktadır."

13. Danı tay dari Dava Daireleri Kurulu'nun 24/11/2016 tarihli ve E.2014/4005, K.2016/3115 sayılı kararında;

"Anayasa Mahkemesi'nin 18/10/2012 günlü, E:2012/29, K:2012/155 sayılı kararında; 6107 sayılı Kanun dı nda Bankacılık Kanunu ve Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde, özel hukuka ve özel i letmecilik esaslarına tabi olarak faaliyet yürüttü ünden özel hukuk hükümlerine tabi olan İller Bankası'nın verdi i hizmetin, Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayaca ı ve personelinin de aynı madde kapsamında memur ya da di er kamu görevlisi olarak de erlendirilemeyece i belirtilmi tir.

Ancak, 6107 sayılı İller Bankası Anonim irketi Hakkında Kanununun incelenmesinden; özel hukuk hükümlerine tâbi olarak, anonim irket statüsünde kurulan İller Bankası Anonim irketi'nin, Bayındırlık ve şkan Bakanlı ı ile ili kilendirildi i; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler oldu u, sermayesinin, 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirası olarak Kanunla belirlendi i, bu sermayenin Bakanlar Kurulu kararı ile be katına kadar artırılabilce i ve sermaye tavanına ula ncaya kadar Bankanın ödenmi sermayesine, 5779 sayılı l Özel darelere ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlı ı ve İller Bankası'na da ıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların, Bankanın vergi ve di er yasal yükümlülükler dü üldükten sonraki yıllık safı karından yüzde otuz oranında ayrılacak payın ve di er mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve ba ı ların eklenece i, dolayısıyla sermayesinin ve gelirlerinin kamu gelirlerinden sa landı ı; Bankanın amacının, il özel idareleri, belediyeler ve ba lı kurulu ları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını kar ılamak, bu idarelerin sınırları içinde ya ayan halkın mahalli mü terek hizmetlerine ili kin projeler geli tirmek, bu idarelere danı manlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı i lerinin gerçekleştirilmesine yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılı ı i levlerini yerine getirmek oldu u; genel müdürünün, Bakanın teklifi üzerine Ba bakan tarafından atandı ı, genel kurulunun, il özel idarelerini temsil etmek üzere il genel meclisi üyeleri arasından seçilecek yirmi ki i, belediyeleri temsil etmek üzere belediye ba kanları arasından her bir ili temsilen seçilecek birer ki i ile içi leri, Maliye, Bayındırlık ve şkan Bakanlıkları ile Hazine Müste arlı nı temsil etmek üzere görevlendirilecek birer ki iden olu tu u, yönetim ve denetim kurullarının ise a ırlıklı olarak merkezi idare tarafından olu turuldu u; Banka hizmetlerinin gerektirdi i görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve di er kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözleşmeli personel eli ile yürütüldü ü; Kanun ile yönetim kuruluna, idareye özgü bir düzenleyici

tasarruf türü olan yönetmelik çıkarma yetkisi tanındı ı; Banka'nın, vadesi gelmi kredi ve di er alacaklarını ortak idare paylarından tahsil etme yetkisinin bulundu u görülmektedir.

Bu nedenle, örgütsel yapısı kamu ihtiyaçlarının kar ılanması amacıyla olu turulan ve bu örgütsel yapının organları da yine ilgili kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri tarafından olu turulan Banka'nın sahip oldu u yukarıda belirtilen yetki ve ayrıcalıklar da dikkate alındı ında, özel bir banka niteli inde olmadı ı, kamu tüzel ki ili i özelli i ta ıldı ı sonucuna ula ılmaktadır.

Bu durumda, kamu kurumu niteli indeki İller Bankası ile kamu personeli niteli indeki personeli arasında, idarenin tek taraflı olarak kullandı ı kamu gücüne dayanarak tesis etti i idari i lemlerden kaynaklanan uyu mazlıklara kar ı açılan davanın görüm ve çözümü görevi idari yargı yerine ait bulunmaktadır."

sonucuna varıldı ı anla ılmaktadır.

IV. NCELEME VE GEREKÇE

A. İlk nceleme

14. Uyu mazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın ba kanlı ında, Üyeler ükürü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/04/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyu mazlı ı do du u, usule ili kin i lemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadı ı anla ıldı ından görev uyu mazlı ının esasının incelenmesine oy birli i ile karar verildi.

B. Esasın ncelenmesi

15. Raportör-Hâkim Burak Cenk LHAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli oldu u yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Ba savcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil brahim Ç FTÇ 'nin davada adli yargının, Danı tay Savcısı Yakup BAL'ın ise idari yargının görevli oldu u yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gere i görü ülüp dü ünüldü:

16. Dava; İller Bankası A. . Erzurum Bölge Müdürlü ü'nde büro personeli olarak görev yapan davacının Banka ile ili i inin kesilmesi i leminin iptali, Bankaya ödendi i belirtilen 4.279,12 TL'nin ve çe itli haklarının iadesi istemleriyle açılmış tır.

17. 6107 sayılı Kanun'un ilgili mevzuat hükümleri (bkz. §§ 7 - 9) ve Anayasa Mahkemesinin kararı (bkz. § 12) birlikte de erlendirildi inde, İller Bankasının 6107 sayılı Kanun dı ında 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde özel hukuka tabi ve özel i letmecilik esaslarına dayanarak faaliyet gösteren, Anonim irket statüsünde bir tüzel ki ilik oldu u, İller Bankasının yürüttü ü faaliyetin Anayasa'nın 128. maddesi kapsamında genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerden sayılamayaca ı, Banka personelinin Anayasa'nın anılan maddesi kapsamında memur ya da di er kamu görevlisi olarak de erlendirilemeyece i anla ıldı ından, önümüzdeki davanın görüm ve çözümü görevinin adli yargı yerine ait oldu u sonucuna varılmış tır.

18. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Erzurum 2. Mahkemesinin 23/11/2020 tarihli ve E.2020/388, K.2020/309 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmi tir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADL YARGININ GÖREVL OLDU UNA,

B. Erzurum 2. Mahkemesinin 23/11/2020 tarihli ve E.2020/388, K.2020/309 sayılı GÖREVS ZL K KARARININ KALDIRILMASINA,

05/04/2021 tarihinde, Üyelerden Aydemir TUNÇ ve Ahmet ARSLAN'ın KAR I OYLARI ve OY ÇOKLU U LE KES N OLARAK karar verildi.

Ba kan
Celal Mümtaz
AKINCI

Üye
ükrü
BOZER

Üye
Mehmet
AKSU

Üye
Birol
SONER

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Nurdane
TOPUZ

Üye
Ahmet
ARSLAN

KARAR OYU

Danı tayı dari Dava Daireleri Kurulunun 24.11.2016 gün ve E:2014/4005, K.2016/3115 sayılı kararında da belirtildi i üzere "6107 sayılı İller Bankası Anonim İrketi Hakkında Kanununun incelenmesinden; özel hukuk hükümlerine tâbi olarak, anonim İrket statüsünde kurulan İller Bankası Anonim İrketi'nin, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile İlişkilendirildi i; Bankanın ortaklarının il özel idareleri ve belediyeler oldu u, sermayesinin, 9.000.000.000 (dokuz milyar) Türk Lirası olarak Kanunla belirlendi i, bu sermayenin Bakanlar Kurulu kararı ile beş katına kadar artırılabilce i ve sermaye tavanına ula ncaya kadar Bankanın ödenmi sermayesine, 5779 sayılı İl Özel idarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İller Bankasınınca da İtilacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarların, Bankanın vergi ve di ğer yasal yükümlülükler dü İldükten sonraki yıllık safi karından yüzde otuz oranında ayrılacak payın ve di ğer mevzuat hükümleri ile Banka sermayesine aktarılması uygun görülen paralar ile sermayeye eklenmek üzere yapılacak her türlü yardım ve ba ı ların eklenece i, dolayısıyla sermayesinin ve gelirlerinin kamu gelirlerinden sa landı ı; Bankanın amacının, il özel idareleri, belediyeler ve ba ılı kurulu ları ile bunların üye oldukları mahalli idare birliklerinin finansman ihtiyacını kar ılamak, bu idarelerin sınırları içinde ya ayan halkın mahalli mü terek hizmetlerine İlişkin projeler geli tirmek, bu idarelere danı manlık hizmeti vermek ve teknik mahiyetteki kentsel projeler ile alt ve üst yapı İlerinin gerçekte İrilmesine yardımcı olmak ve her türlü kalkınma ve yatırım bankacılı ı İlevlerini yerine getirmek oldu u; genel müdürünün, Bakanın teklifi üzerine Bakan tarafından atandı ı, genel kurulunun, il özel idarelerini temsil etmek üzere il genel meclisi üyeleri arasından seçilecek yirmi ki İ, belediyeleri temsil etmek üzere belediye başkanları arasından her bir İli temsilen seçilecek birer ki İ ile İçİleri, Maliye, Bayındırlık ve İskan Bakanlıkları ile Hazine Müste arlı nı temsil etmek üzere Görevlendirilecek birer ki İden olu tu u, yönetim ve denetim kurullarının İse a ırlıklı olarak merkezi idare tarafından olu turuldu u; Banka hizmetlerinin gerektirdi İ görevlerin, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve di ğer kanunların sözle meli personel hakkındaki hükümlerine tabi olmayan sözle meli personel İli İyürütüldü ü; Kanun ile yönetim kuruluna, idareye özgü bir düzenleyici tasarruf türü olan yönetmelik çıkarma yetkisi tanındı ı; Banka'nın, vadesi gelmi kredi ve di ğer alacaklarını ortak idare paylarından tahsil etme yetkisinin bulundu u görülmektedir.

04/01/2013 tarih ve 28518 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren İller Bankası Anonim İrketi İnsan Kaynakları Yönetmeli i'nin 89. maddesi; "Disiplin amirleri tarafından verilen uyarı, kınama ve ücretten kesme cezalarına kar ılı Disiplin Kuruluna, yıllık ücret artı İndan yararlandırılmama cezasına kar ılı Yüksek Disiplin Kuruluna İtiraz edebilir. İten çıkarma cezalarına kar ılı do rudan İdari yargı yoluna ba vurulabilir." hükmü yer almaktadır.

6107 sayılı Kanunla kurulmu olan İller Bankası A. İ'nin, ilgili kanunda yer alan düzenlemeler nazara alındı İnda darenin bütünlü ü içinde yer aldı ı görülmektedir. Davaya konu İlemin dayana ılı olan yönetmelik, yukarıda bahsedildi İ üzere idarenin bütünlü ü içinde yer alan davalı tarafından yürürlü e konulmu olup, banka personeli İle İlgilidir. Söz konusu Yönetmelik hükümleri uyarınca, İçİ statüsünde bulunmayan, kanunla ayrı bir kamu personeli statüsü verilen davacı hakkında düzenlenen İleme İlişkin davada İ hukuku hükümlerinin uygulanmasının mümkün olmadığı açıktır.

Bu nedenle, örgütsel yapısı kamu ihtiyaçlarının kar ılanması amacıyla olu turulan ve bu örgütsel yapının organları da yine ilgili kamu idarelerinde görevli kamu görevlileri tarafından olu turulan Banka'nın sahip oldu u yukarıda belirtilen yetki ve ayrıcalıklar da dikkate alındı İnda, özel bir banka niteli İnde olmadığı, kamu tüzel ki İli İ özelli İ ta ıldı ı

sonucuna ula ılmaktadır.

Bu durumda, kamu kurumu niteli iindeki İller Bankası ile kamu personeli niteli iindeki personeli arasında, idarenin tek tarafı olarak kullandı ı kamu gücüne dayanarak tesis etti i idari i lemlerden kaynaklanan uyu mazlıklara kar ı açılan davanın görüm ve çözüümü görevi idari yargı yerine ait bulundu u oyu ile davanın görüm ve çözüümünde adli yargı yerlerinin görevli oldu u yolunda verilen karara katılmıyoruz.

Üye
Aydemir
TUNÇ

Üye
Ahmet
ARSLAN